

ДУСЛЫК

ОКтябрь районы ижтимагый - саяси газетасы.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКтябрьского района.

24 гыйнвар, 1997 ел.
ЖОМГА

Газета 1931 елның 9 июленән бирле чыга.

№ 8 (8020)

Баясе билгеләнгәнчә

ИГӘ БЕЛГӘН - ИКМӘКЛЕ

Бөртекле культуралардан иң югары уңыш алган хужалыклар «Норлатнефть» НГДУсының «Дуслык» ярдәмче хужалыгында бөртеклеләрнең һәр гектарыннан 42,5әр центнер уңыш жыеп алдылар.

***

Мөгезле эре терлек симертү буенча хужалыкара берләшмәдә һәр гектардан 41,3 центнер булды.

***

Мичурин исемендәге КХАда ул күрсәткеч 36,2 центнер тәшкит итте.

Тупас һәм сусыл азык әзерләү буенча алдынгы хужалыклар

«Дуслык» ярдәмче хужалыгында бер шартлы терлеккә 55,3 центнер азык берәмлеге әзерләнде.

Муса Жәлил исемендәге КХАда ул күрсәткеч 35,1 центнер булды.

«Кондырча» хужалыгында моннан аз гына, бары тик 0,1 центнерга гына калыштылар.

НАВАЛАНЫР ЧАК ТҮГЕЛ

Иртәгә район мәданият йорты агропромышленность тармагының хезмәт алдынгылары: урак батырлары һәм ферма уңаннары, продукция муллыгы өчен көрәштә фидакарь хезмәтләре белән катнашучылар карамагына биреләчәк - районда ал-

дынгыларның традицион слеты уздырыла.

Традицион бу чараның быел төп максаты нидән гыйбарәт соң? - район авыл хужалыгы һәм азык - төлек идарәсе начальнигы **Ә.Н.РӘХМӘТУЛЛИН** белән әңгәмәбез шул хакта.

-Әнәс Набиуллович, сер түгел, слетка чакырылулары аннан бүлексез кайтмаячакларын белеп киләләр бит инде...

- Ел буена киеренке хезмәт куйган, районда башкаларга үрнәк алырлык күрсәткечләр өч ирешкән эш кешесен бүләкләү һич тә артык түгел дип саныйм. Үз вазифасын ел тәүлегә намуф белән башкарган терлекче яки кыр хезмәтчене теге яки бу хужалыкта житечкелер яки белгечләр эшнә дәрәҗәсін итеп оештырмаганга күрә генә нәүмиз калырга тиеш түгел бит. Шулай да бүләкнең иң затлылары күрсәткечләре башкаларга өлгә булырдайларга биреләчәк. Хезмәткә түләүдәге кебек үк бу мәсьәләдә дә тигезләүчелек булырга мөмкин түгел.

- Эшенә күрә - ашы

дигән нәрсә анысы элек - электән килә бит инде.

- Шулаен шулай да бит, әмма менә мондый тантаналы чаралар килеп житсә, кемнәндер ел дәвамында эленке - салынкы гына йөргәнлегә дә онытыла шул кайчак. Ә менә хезмәт кешесен яхшырак, нәтижәләрәк эшләүгә кызыксындырык дидсәк, аның хезмәтенә дә ахыр нәтижәләрдән чыгып түләү принцибы сакланарга тиеш. Әнә былыр бөртеклеләрдән 24,7шәр центнер уңыш белән калдык. Безнең район жирләре өчен һич тә төс түгел бит бу. Жиде хужалыкта гектардан уңышны 30 центнердан арттыра алдылар бит. Слетта алар мактап телгә алыначаклар, билгеле. Шулу ук вақытта алты хужалыкта уңыш 20 центнерга да тулмады. Терлек азыгы

хәзерләү мәсьәләсендә дә хәл шундый ук. Район буенча бер шартлы терлеккә 27,3 центнер азык берәмлеге туплап куелса, ул күрсәткечне 20 центнерга да тутыра алмаучылар булды. һәм, үч иткәндәй, телгәләре дә, болары да бер үк хужалыклар диярлек. Шуңа да бүген алар малларны кышлатуны бик авырлык белән алып баралар. һәм андыйлар алдынгылар слетыннан киләчәктә ничек тә яхшырак эшләүе белән китерләр дип ышанасы килә.

- Ничек тә дигәннән, элегрәк авыл хужалыгында продукцияне нинди юл белән булса да күбрәк житештерү бурычы куела торган иде...

- Хәзер ул турыда сүз дә булырга мөмкин түгел. Терлекчелекне генә алык менә.

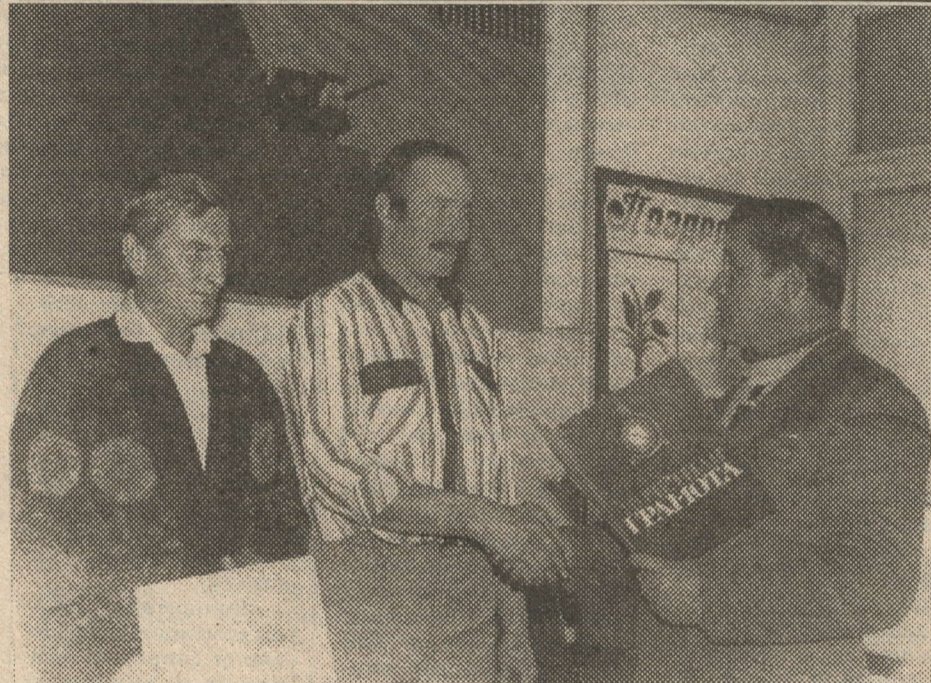
(Ахыры 2 нче биттә.)

Иртәгә агропромышленность комплексы алдынгыларының традицион район слеты уздырыла.

Слетта катнашучыларга кайнар сәлам!

КИЛДЕ

ТАТЛЫ ЖИНҮ МИЗГЕЛДӘРЕ...

Йокыны - ялыны онытып куйган фидакарь хезмәтнең жинү мизгелләре ничек кадерле, нинди татлы булуын белсәгез икән. Ул бик тырыш, бик омытылышы кешеләргә генә насыяп була. «Алга» крестьян хужалыклары ассоциациясе комбайнчысы Рәшит Кәлимуллин Насыбуллин аны тормышының иң мөһим вакыйгасы итеп саный. Узган уракта ул «Дон - 1500» комбайнында ярдәмчәсе Айрат На-

сыбуллин белән 30736 центнер ашылык суктырып, район игенчеләренен иң таярылары, иң уңаннарын да шаккатырды.

Расемдә: «Алга» КХАсы рәисе урынбасары Т.А. Садретдинов кыр батырын зур жинүләре белән котлый. Янәшәдә - шофер Валерий Емельянов. Ул урак барышында Рәшит суктырган ашылыкны комбайннан ыңдыр табагына ташып торды.

1996 елда шикәр чөгелдерен табу буенча алдынгы шоферлар

Беренче урынга Киске кырларынан чөгелдер тапучы УТГ шоферы Минсәлих Минтаһирович Гобәйдуллин чыкты. Аның күрсәткече бер тонна йөк күтәрешенә 5025 тонна - километрны тәшкит итте.

Икенче, өченче урыннарны Әлмәт КХАсынан Хәлим Әхтәмөвич Хәсәнов (4525 тонна - километр) һәм «Москва» КХАсы шоферы Геннадий Филиппович Светкин (3157 тонна - километр) бүлештеләр.

Кемнең сыеры сөтләрәк?

1996 ел йомгаклары буенча сыерларның продуктлылыгы буенча алдынгы хужалыклар

«Кондырча» ассоциациясендә бер сыердан 4781 килограмм сөт савып алынды.

«Рассвет» КХАсында бу күрсәткеч 3504 булды.

«Чирмешән» хужалыгында алдагыдан бары тик 260 килограммга калыштылар.

Районның алдынгы сыер савучылары

«Кондырча» КХАсынан Саимә Вәлиәхмәтовна Ибәтуллина беренче урынны яулады: ул бер сыердан 5129 килограмм сөт сауды.

Мичурин исемендәге ассоциациядән Валентина Васильевна Тимофееванын күрсәткече 4535 килограмм булды.

«Рассвет»тан Хәнифә Вәлияровна Сатдарова өченче урынга чыкты һәм һәр сыердан 3974 килограмм сөт сауды.

Беренче бозаулаган таналарны савучы алдынгылар

«Игенче» ассоциациясе савучысы Рәисә Ибраһимовна Галләмова бер сыердан 4150 килограмм сөт савып алды.

Мичурин исемендәге КХАдан Анастасия Федоровна Иващкинаның күрсәткече алдагысынан 45 килограммга гына азрак булды.

Кондырчалы Мөкәдрәмә Рифкатовна Монасыпова һәр сыердан 4093 килограмм сөт сауды.

ИТНЕ БАРЫБЫЗ ДА ЯРАТА

Ит житештерү һәм сату буенча алдынгы хужалыклар

«Родина» КХАсында ит житештерү алдагы сладагы белән чагыштырганда 107 процентка, ә сату 150 процентка үтәлгән.

«Рассвет» КФХАсында ит житештерү алдагы елдан 11 процентка кимрәк житештерелгән анын каравы 73 процентка артыграк сатылган.

Чирмешәнлеләр житештерүне 110, ә сатуны 102 процентка үтәгәннәр.

Районның алдынгы бозау караучылары

Кузнецов исемендәге ассоциациядән Лидия Петровна Ялина бозауларының уртача тәүлеклек артымы 746 грамм булды.

Мичурин исемендәге хужалыктан Валентина Николаевна Иванова икенче урынга чыкты, ул уртача тәүлеклек артымы 1995 елдагыдан 76 граммга арттырды.

Синдряков исемендәге КХАдан Мария Валентиновна Трифонованың күрсәткече 705 граммга житте.

Мөгезле эре терлек симертү буенча алдынгы терлекчеләр

Якты Күл КХАсынан Ибраһим Галимжанович һәм Хәниф Галимжанович (вафат булды) Гыйззәтуллиннарның аренда подрады беренчелекне яулады, аларның малларының уртача тәүлеклек артымы 1100 граммга житте.

Мөгезле эре терлек симертү буенча хужалыкара берләшмәдән Юныс Галиуллович Әхмәтсафинның күрсәткече 778 грамм булды.

«Татарстан» КХАсы терлекчесе Вакыйф Заһидуллин Хәлиуллин өченче урынга чыкты.

Дунгыз симертү осталары

Синдряков исемендәге ассоциациядән Сергей Иванович Маськин иң югары нәтижәне бирде - аның дунгызларының уртача тәүлеклек артымы 410 грамм булды.

«Рассвет» КХАсынан Гөлсинә Габделнуровна Мәнапова, Галина Николаевна Синцова, Надежда Петровна Бурнаевскаяның аренда коллективы икенче урынга чыкты, аларның күрсәткече 355 грамм булды.

ЕЛ ТӘҮЛЕГЕ ЖИҢНӘР СЫЗГАНУЛЫ

ҖАВАЛАНЫР ЧАК ТҮГЕЛ

(Ахыры. Башы 1 нче биттә.)

Быттыр районда мөгезле эре терлек һәм дунгыз итенең үз-кыйммәте аны реализацияләү бәясеннән гаят югары булды. Ә шулай кыйммәткә төшереп житештерү кемгә кирәк ул? Киекле, Мичурин исемдәге, «Знамя Октября», «Алга», «Әлмәт» хужалыкларында житештерелгән дунгыз ите алтын бәясенә төште бит былтыр. Сөтне дә сатып алу бәясеннән кыйммәткә житештерәбез. Өстәвенә, кайбер хужалыкларда былтыр бер сыердан 1500 - 1600 килограмм ғына сөт савып алдылар. Ә бит ул малларга күпме азык ашатылган, аларны караучыларга күпме хезмәт хакы түләнгән...

- Акчаны санап тотар вакыт житте димәкче буласыз инде...

- Кайберәүләр өчен ул вакыт узып бара инде. Әле менә шушы арада Казанда коллегаларым белән өч көнлек уку - семинарда булдым. Анда төп сүз авыл хужалыгының кайсы тармагында да жиргә, башка милеккә чын хужа булдыру, чыгымнарға каршы механизмны киң кулланылышка кертү турында барды. Хезмәтне оештыруның аренда, кооператив формаларын киң куллану, нәтижә бирми торган чыгымнарны киметү генә түгел, ә бетерү юнәлешендә чынлап торып эшләргә кирәк.

- Болар хакында гомер - гомергә сүз бара бит инде...

- Сүздә генә калдырмакка иде шул. Менә бер - ике генә мисал. Бозауларны салкында асрау ысулының нәтижәләгән күрсәтү өчен хужалык житәкчеләрен кая ғына алып бармадык. Моңы вакытында аңлаган хужалар кайтуга эшкә тотындылар

һәм хәзер сөенеп бетә алмыйлар. Ә менә вакытында селкән-мәгәннәр тагын оттырды. Аннары, сыер фермаларында хезмәт чыгымнарын киметүнең малларны бәйсез араннарда асрау ысулының күп өстенлекләрен күрделәр житәкчеләр. Инде шуны куллана башлаганнары да бар. Әмма һаман искечә эш алымнарына жыбышып ятучылар да житәрлек. Инде менә бу мәсьәләдә тагын бер тапкыр район семинары уздырырга жыенабыз. Иртәгә булачак слетта да былтырғы эш алдынгыларын санап чыгу һәм бүлөләү белән генә чикләнмәячәкбез, ә ничек итеп алга таба тагын да яхшырак эшләү турында эчкерсез сүз булыр дип өметләнәбез. Югыйсә, кайсы ғына тармакны алсакта, күкрәк сугып мактанарлык нәтижәләргә без бар дип әйтә алмыйбыз бит өле. Инде республикадагы кайбер районнар өчен гадәтигә әверелеп бара торган күрсәткеләр өлегә безнең иң алдынгы дип саналган хужалыкларыбызда ғына. Һәм алга таба алдынгылар күрсәткелен норма итү өчен интенсив технологияләргә сүздә генә түгел, реаль эштә киң кулланылышка кертү, кайсы ғына тармакта да мул продукция генә түгел, мул табыш та бирә торган эш белән шөгыльләнү барыбыз өчен дә анык максат булыр, шуңа ирешү өчен кирәкле булган барлык шартлар тайпылышсыз үтәләргә тиеш.

- Шуңа ирешә алсак, мондый слетларның чираттагыларында алдынгылар арасынан иң алдынгыларын сайлап алу да кыен булыр өле.

- Шулай ғына була күрсен.

Горурланырлыгы бар

«Кондырча» крестьян хужалыклары ассоциациясе савучыларының узган елгы ярышында беренче урынга Саимә Ибәтуллина чыкты. Мона берәү дә гажәпләнмәде. Ут кебек житез, булдыклы, унган Саимә беренче елын ғына эшләми иде бит инде. Авырлыкларга күнгән, аларны зарланусыз күтәрә белгән хатын - кыз буларак та хөрмәт яулаган иде. Энә бит берүзе өч баласын аякка бастырды, йорт - жирен бер дигән итеп алып бара. Андый кеше төп хезмәт урынында сыната димени? Әлбәттә, юк. Энә бит үзе караган һәр малдан 5129әр килограмм сөт савып алды, ярышташлары арасында әйдәп баручы булды. «Кондырча» крестьян хужалыклары ассоциациясендә бүген дә мул савым, әйбәт күрсәткеләр саклана икән, ул иң әүвәл Саимә һәм аның тырыш хезмәтгәшләренен фидакарлыгына нәтижәсе. Бу көннәрдә тагы бер нәрсә мәгълүм булды: Сәлимә

Ибәтуллина район сыер савучылары арасындагы ярышта иң зур күрсәткелгә ирешкән икән бит! Бу - савучының үзе өчен генә түгел, тулаем хужалык өчен дә зур шатлык, олы горурлык. Рәсемдә: сыер савучы С.Г.Ибәтуллина.

«Дон - 1500» комбайнында бөртекле һәм бөртекле - кузаклы культуралар суктыру буюнча алдынгы комбайнчылар

«Алга» КХАсынан Рәшит Кәлимуллин Насыбуллин 30736 центнер ашлык суктырды.

«Большевик» КХАсы комбайнчысы Александр Егорович Донсковның күрсәткече 18009 центнер булды.

«40 лет Победы» КХАсынан Владимир Анатольевич Никитин аппаратта 1068 центнер та ғына калыпты.

***
СК - 5 комбайнында бөртекле һәм бөртекле - кузаклы культуралар суктыру буюнча алдынгы комбайнчылар

Мичурин исемдәге КХАдан Алексей Ильич Исаев 8833 центнер ашлык суктырды.

«Мамык» КХАсынан Веналий Николаевич Шмелев аппаратта 225 центнерга ғына азрак суктырды.

«Заветы Ильича» КХАсы комбайнчысы Александр Николаевич Корнеевның күрсәткече 6665 центнер булды.

ЖИРГӘ БИРСӘН ЧЫН КҮНЭЛ...

Адам баласы жылы сүзгә, ягымлы карашка мохтаж булган кебек, жир - ана туйдыручы буларак мөнәсәбәттә торган кешеләргә, шунда күнел биреп эшләүчеләргә карата һәрчак юмарт.

- Без жирне бик хасиятләп эшкәртәбез. Жиребез күп түгел, шуңа бездә һәр гектар ғына түгел, һәрбер сугый жир дә хисапта, - ди хужалыкның баш агрономы Вәгыйзә ага Галимов. - Вакытында һәм тиз арада чөчү, жирне катоклау, үсемлекләр шытуга өстәмә сый биру, дым саклауны, тигез тишелешне даими кайгыртып торы, әлбәттә инде, яхшы сортлы орлыклар. Ашламалар кертүне әйтсә дә юк инде...

Өлегә хужалыкта язгы чөчү вакытында да, урыш - жыю чорында да булырга туры килгәнә бар. Игътибар иткәнә без бар: болай да оешканлыклары, унганлыгы белән дан тотучы югары норлатлылар мөһим кампания чорында тагын да бердәмләшәләр. Шулай булмый и: кайчак бит аз ғына битарафлык, гадәти күзгә сизелерлек булып тоелмаган салкын канлылык та ахыргы нәтижәләргә зур зыян салырга мөмкин. Биредәге кебек вак - вак участоклардан торган басуларда борылыш полосалары ғына да күпме игътибар таләп итә бит. Энә, 31 гектарлы басуда күлләр генә дә жиләү. Участокка тудырылган орлык күмдерү өчен өлегә кырга чөчү агрегатлары аның кишпенүенә бәйлә рәвештә өч мәртәбә ке-

рергә мәжбүрләр. 12 күллә 96 гектарлы басуда чөчү вакытында булсынмы, үсемлекләргә карау яисә урыш - жыю чорындамы зур көч тә, сабырлык та сорый.

Хәер, өлегә хужалыкта көч, сабырлык кебек сыйфатларга ия механизаторлар аз түгел. Көздән жирне 27 - 30 сантиметр тирәнлектә әйбәт итеп әйләндереп

каплап сөрөп, культураларны эшкәрткәндә дә ашлама кулланганнар. Гомумән, һәр культура бөртек чөчкеләр белән тамырлан тукландырыла. Хәер, сиптергеләр дә кулланыла. «Кертитос» маркалы немец сиптергече сыек комплекслы ашлама сиптерү өчен бик кудай дип саныйлар хужалыкта. - Жиргә чын күнел бирсән, унышка һәрчак юмарт була ул, - ди баш агроном, һәм, өстәп куя - халкыбыз да тырыш бит безнең. Бөхәсләшмибез. Югары норлатлылар, кем әйтмешли, жир жимертеп эшләүчеләр. Шикәр чөгәндә итү осталары Шамил Яруллин, Зәйдулла Мөхәмәтов, Солтангәрәй Мөхәмәтов - даннары районга танылган механизаторлар бит. Нәфис Бикбаев, Ислам Мусин, Зәйдулла Әхмәтсафинны әйт тагын! Сонгысы былтыр «Дон - 1500» комбайны белән бер үзе барлык басулардагы игеннәргә дә суктырып чыкты. Шундыйлар булмаса, узган корылыклы елда да бөртекләргә һәр гектарынан 41,3 центнер уныш жы алырлар идемени? Азык культуралары үстерүгә куйган хезмәтләре дә бушка китмәде. Барысына да өлегә дөбәйтә эшкә чын күнел бирү нәтижәсендә ирешелде бит. Р.ГИНЬЕВА.

Бөртекләрдән иң югары уныш алган бригадалар

Равил Шиһапович Галиев бригадасы («Рассвет» совхозы) 547 гектар мәйданның һәр гектарынан 41,3 центнер иген суктырып алды.

Владимир Петрович Мандрейкин бригадасы (Кузнецов исемдәге КХА) индәгән 510 гектар мәйданнан алынган иген гектарына 34,8 центнер тәшкит итте.

1996 нчы елда районның шикәр чөгәндә үстерү буюнча алдынгы хужалыклары

Хафизов исемдәге КХА 270 гектар жирнең һәр гектарынан 289әр центнер татлы тамыр казып алды.

«Кондырча» күмәк хужалыгында ул күрсәткеч 248 центнер тәшкит итте.

Киекледә исә алардан бик азга, 2 генә центнерга калыптылар.

«Норлат - Октябрь ит комбинаты» акционерлык жәмгыяте эшлән чыгара торган продукциядә авыл хезмәткәннәренен дә өлеше гаят салды.

